

**TÒA ÁN NHÂN DÂN
TỈNH HẬU GIANG**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Bản án số: 24/2023/HNGĐ-PT
Ngày 15 - 12 - 2023
V/v: “Tranh chấp ly hôn,
nuôi con”

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH HẬU GIANG

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Bà Võ Thị Phụng

Các Thẩm phán:

Ông Hồ Văn Luông

Bà Lê Thị Thọ

- Thư ký phiên tòa: Bà Nguyễn Thị Hà Linh – Thư ký Tòa án, Tòa án nhân dân tỉnh Hậu Giang.

- Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân tỉnh Hậu Giang: Bà Nguyễn Thị Hồng Thắm - Kiểm sát viên tham gia phiên tòa.

Trong các ngày 14, 15 tháng 12 năm 2023, tại phòng xét xử Tòa án nhân dân tỉnh Hậu Giang, xét xử phúc thẩm công khai vụ án Hôn nhân gia đình thụ lý số 22/2023/TLPT-HNGĐ ngày 06 tháng 11 năm 2023, về việc “Tranh chấp ly hôn, nuôi con”.

Do Bản án Hôn nhân gia đình sơ thẩm số 160/2023/HNGĐ-ST, ngày 07 tháng 9 năm 2023 của Tòa án nhân dân huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số 18/2023/QĐ-PT ngày 15 tháng 11 năm 2023, giữa các đương sự:

Nguyên đơn: Chị Lê Cẩm My, sinh năm 2002. (Có mặt)

Nơi cư trú: Thôn An Phở, xã Phở An, thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi

Địa chỉ hiện nay: Số 473/17, hẻm Làng Hoa Kiển Cầu Bà Bộ, phường Long Hòa, quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho nguyên đơn: Ông Trần Văn Độ
- Luật sư thuộc Văn phòng Luật sư Trần Độ, Đoàn Luật sư tỉnh Hậu Giang. (Có mặt)

Bị đơn: Anh Bùi Vũ Kha, sinh năm 1994. (Có mặt)

Nơi cư trú: Ấp Xuân Thọ, xã Vĩnh Tường, huyện Vị Thủy, tỉnh Hậu Giang.

Địa chỉ hiện nay: Ấp Trường Khánh 2, xã Long Thạnh, huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Bà Từ Thị Phương, sinh năm 1971. (Có mặt)

Địa chỉ: Ấp Trường Khánh 2, xã Long Thạnh, huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo Bản án sơ thẩm và các tài liệu có trong hồ sơ thì nội dung vụ án như sau:

Nguyên đơn chị Lê Cẩm My trình bày:

Nguyên đơn và bị đơn quen biết nhau đi đến kết hôn, đã được hai bên gia đình tổ chức đám cưới năm 2019 và có đăng ký kết hôn tại Ủy ban nhân dân xã Vĩnh Tường, huyện Vị Thủy, tỉnh Hậu Giang. Thời gian đầu vợ chồng chung sống hạnh phúc nhưng về sau hai bên thường xuyên xảy ra những mâu thuẫn, bất đồng ý kiến và ngày càng trầm trọng, dẫn đến cuộc sống hôn nhân không hạnh phúc, đời sống chung không thể kéo dài, mục đích hôn nhân không đạt được. Nguyên đơn và bị đơn đã ly thân, bị đơn về sống tại nhà mẹ ruột tại ấp Trường Khánh 2, xã Long Thạnh, huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang từ tháng 12/2021 đến nay.

Về con chung: Giữa nguyên đơn và bị đơn có 01 con chung là cháu Bùi Vũ An Nhiên, giới tính nữ, sinh ngày 29/6/2020. Hiện cháu đang học tại Trường Mầm non Long Hòa, quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ. Khoảng 02 tháng nay, bị đơn anh Bùi Vũ Kha đến thăm con và bắt cháu Bùi Vũ An Nhiên về sống ở ấp Trường Khánh 2, xã Long Thạnh, huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang. Nguyên đơn yêu cầu được nuôi con chung và không yêu cầu bị đơn phải cấp dưỡng nuôi con. Hiện nguyên đơn đang làm tại thành phố Cần Thơ, thu nhập hàng tháng 15 triệu (có hợp đồng lao động), từ trước đến nay nguyên đơn là người trực tiếp nuôi dưỡng con chung. Hiện nguyên đơn đang sống cùng cha, mẹ ruột tại hẻm làng hoa Kiển Cầu Bà Bộ, phường Long Hòa, quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ.

Về tài sản chung: Không có nên không yêu cầu Tòa án giải quyết.

Về nợ chung: Không có nên không yêu cầu Tòa án giải quyết.

Bị đơn anh Bùi Vũ Kha trình bày:

Về quan hệ hôn nhân: Thống nhất với nguyên đơn về việc đăng ký kết hôn và quá trình chung sống. Trong thời gian sống chung giữa nguyên đơn và bị đơn có phát sinh mâu thuẫn không thể hàn gắn được. Nay nguyên đơn yêu cầu ly hôn thì bị đơn đồng ý.

Về con chung: Bị đơn thống nhất có 01 con chung là Bùi Vũ An Nhiên, hiện do bị đơn nuôi dưỡng, sau khi ly hôn bị đơn yêu cầu được tiếp tục nuôi dưỡng con chung và không yêu cầu nguyên đơn cấp dưỡng nuôi con. Từ trước đến nay cháu Bùi Vũ An Nhiên sống chung với hai vợ chồng ở hẻm làng hoa Kiển cầu Bà Bộ, phường Long Hòa, quận Bình Thủy, thành phố Cần Thơ. Đến năm 2021 khi vợ chồng không sống chung thì cũng thường tới lui thăm con, hàng tuần có rước con về nhà ông bà nội chơi. Cháu An Nhiên trước đây gửi nhà trẻ ở Cần Thơ.

Hiện nay, bị đơn đang ở chung với mẹ ruột tại ấp Trường Khánh 2, xã Long Thạnh, huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang, không có nhà riêng. Bị đơn đang làm dịch vụ karaoke, quán bar ở Cần Thơ, thu nhập hàng tháng khoảng 8 – 9 triệu.

Về tài sản chung: Tự thỏa thuận, không yêu cầu Tòa án giải quyết.

Về nợ chung: Tự thỏa thuận, không yêu cầu Tòa án giải quyết.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Từ Thị Phụng trình bày:

Vào năm 2019 bà Từ Thị Phụng có lập gia đình cho con trai là anh Bùi Vũ Kha, con dâu là chị Lê Cẩm My. Con chung của vợ chồng anh Bùi Vũ Kha và chị Lê Cẩm My là cháu Bùi Vũ An Nhiên, sinh ngày 29/6/2020, giới tính nữ, hiện nay bà Phụng là người trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng. Đến nay, cháu Bùi Vũ An Nhiên đã ổn định bên gia đình của bà nên bà Phụng yêu cầu Tòa án xem xét và giao bé Bùi Vũ An Nhiên cho anh Bùi Vũ Kha là người trực tiếp nuôi dưỡng.

Ngoài ra bản án còn tuyên về quyền kháng cáo, nghĩa vụ án phí và quyền yêu cầu thi hành án.

Ngày 11 tháng 9 năm 2023, bị đơn anh Bùi Vũ Kha kháng cáo một phần bản án sơ thẩm, yêu cầu Tòa án cấp phúc thẩm sửa Bản án sơ thẩm, giao cho anh được quyền trực tiếp nuôi con chung là cháu Bùi Vũ An Nhiên, giới tính nữ, sinh ngày 29/6/2020, không yêu cầu chị Lê Cẩm My

Tại phiên tòa phúc thẩm, nguyên đơn chị Lê Cẩm My giữ nguyên yêu cầu khởi kiện ly hôn và tranh chấp quyền nuôi con. Bị đơn anh Bùi Vũ Kha giữ nguyên yêu cầu kháng cáo đối với Bản án sơ thẩm về tranh chấp quyền nuôi con. Nguyên đơn chị Lê Cẩm My yêu cầu Tòa án giữ nguyên Bản án sơ thẩm. Nguyên không bổ sung thêm tài liệu, chứng cứ mới. Bị đơn bổ sung các tài liệu gồm: Giấy xác nhận của Ban giám hiệu Trường mẫu giáo Long Thạnh, xác nhận cháu Bùi Vũ An Nhiên đang học lớp Mầm 2 (năm học 2023-2024); Giấy chứng nhận của Trường mẫu giáo Long Thạnh, chứng nhận cháu Bùi Vũ An Nhiên đạt “Bé vui khỏe” cấp trường; Giấy chứng nhận bảo hiểm toàn diện học sinh cho cháu Bùi Vũ An Nhiên.

Luật sư bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho nguyên đơn chị Lê Cẩm My đề nghị Hội đồng xét xử không chấp nhận yêu cầu kháng cáo của bị đơn anh Bùi Vũ Kha, giữ nguyên bản án sơ thẩm.

Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Hậu Giang tại phiên tòa:

Về thủ tục tố tụng: Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán, Hội đồng xét xử, Thư ký phiên tòa đảm bảo đúng theo quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự. Đương sự đã thực hiện đúng, đầy đủ quyền và nghĩa vụ tố tụng theo quy định của pháp luật.

Về nội dung vụ án: Đại diện Viện kiểm sát cho rằng bị đơn anh Bùi Vũ Kha kháng cáo tranh chấp quyền nuôi con nhưng ông không chứng minh được nguyên đơn không đủ điều kiện để chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con chung là cháu Bùi Vũ An Nhiên. Đại diện Viện kiểm sát đề nghị Hội đồng xét xử căn cứ vào quy định tại khoản 1 Điều 308 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015, không chấp nhận kháng cáo của bị đơn anh Bùi Vũ Kha, giữ nguyên bản án sơ thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu có trong hồ sơ vụ án được thẩm tra tại phiên tòa và căn cứ kết quả tranh luận tại phiên tòa, ý kiến của Kiểm sát viên tham gia phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định:

[1] Về tố tụng

Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền: Nguyên đơn chị Lê Cẩm My khởi kiện bị đơn anh Bùi Vũ Kha xin ly hôn, tranh chấp nuôi con. Đây là vụ án tranh chấp hôn nhân và gia đình theo quy định tại Điều 28 Bộ luật Tố tụng dân sự. Bị đơn có nơi cư trú tại huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang nên Tòa án nhân dân huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang giải quyết là đúng thẩm quyền theo quy định tại Điều 35, Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

Sau khi xét xử sơ thẩm, bị đơn anh Bùi Vũ Kha có đơn kháng cáo đúng quy định tại các Điều 271, 272, 273 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015, nên được Hội đồng xét xử chấp nhận xem xét theo trình tự phúc thẩm.

[2] Về nội dung

Bị đơn anh Bùi Vũ Kha yêu cầu Tòa án cấp phúc thẩm sửa Bản án sơ thẩm, giao cho anh được quyền nuôi con là cháu Bùi Vũ An Nhiên, giới tính nữ, sinh ngày 29/6/2020.

Hội đồng xét xử xét thấy, trong thời kỳ hôn nhân, giữa nguyên đơn và bị đơn có 01 con chung là cháu Bùi Vũ An Nhiên, giới tính nữ, sinh ngày 29/6/2020. Quá trình giải quyết vụ án cả nguyên đơn và bị đơn đều tranh chấp quyền trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục con chung. Từ khi được sinh ra cháu Bùi Vũ An Nhiên sống cùng cha mẹ là chị My và cha là anh Kha. Đến nay cháu Bùi Vũ An Nhiên đã trên 36 tháng tuổi, nên việc xác định cha hoặc mẹ có quyền trực tiếp chăm sóc nuôi dưỡng con chung không còn ưu tiên cho người mẹ nữa, mà xem xét điều kiện tốt

nhất để cho cháu Bùi Vũ An Nhiên phát triển về tinh thần và thể chất. Hiện nay cháu Bùi Vũ An Nhiên đang sống ổn định bên gia đình của anh Bùi Vũ Kha, tại ấp Trường Khánh 2, xã Long Thạnh, huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang. Cháu Nhiên đã được đi học tại lớp Mầm 2, Trường mẫu giáo Long Thạnh, huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang. Hội đồng xét xử phúc thẩm xét thấy, cần thiết ổn định tâm lý cho cháu Bùi Vũ An Nhiên, giao cháu cho cha là anh Bùi Vũ Kha được quyền trực tiếp chăm sóc nuôi dưỡng, giáo dục.

Bản án sơ thẩm nhận định cháu Bùi Vũ An Nhiên, giới tính nữ nên cần thiết phải giao cháu Nhiên cho mẹ là chị Lê Cẩm My trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục là chưa toàn diện. Bởi lẽ, cháu Nhiên hiện nay đã ổn định tâm lý sinh sống bên gia đình anh Bùi Vũ Kha, có sự hỗ trợ của bà nội cháu Nhiên là bà Từ Thị Phụng. Đó là môi trường thuận lợi nhất cho sự phát triển bình thường của cháu Nhiên. Bị đơn đã chứng minh được cháu Bùi Vũ An Nhiên đã hoàn toàn thích nghi với cuộc sống bên gia đình của anh và đã có xác nhận của nhà Trường nơi cháu Nhiên theo học mẫu giáo lớp mầm 2, cháu được công nhận “Bé vui khỏe” cấp trường.

Mặt khác, anh Bùi Vũ Kha đã có cam kết tạo điều kiện tốt nhất để cho chị Lê Cẩm My đến thăm nom, chăm sóc cháu Bùi Vũ An Nhiên. Như vậy, cam kết của anh Bùi Vũ Kha đúng theo quy định tại khoản 3 Điều 82 Luật Hôn nhân và Gia đình năm 2014. Việc chị Lê Cẩm My đến thăm nom cháu Nhiên, không được gây ảnh hưởng xấu đến việc trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục cháu Bùi Vũ An Nhiên.

Theo quy định tại Điều 83, Điều 84 Luật Hôn nhân và Gia đình năm 2014 cho các đương sự trong vụ án được rõ về quyền thăm nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục con chung, quyền yêu cầu thay đổi người nuôi con sau ly hôn:

Cha, mẹ trực tiếp nuôi con cùng các thành viên gia đình không được cản trở người không trực tiếp nuôi con trong việc thăm nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con.

Cha, mẹ không trực tiếp nuôi con lạm dụng việc thăm nom để cản trở hoặc gây ảnh hưởng xấu đến việc trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con thì người trực tiếp nuôi con có quyền yêu cầu Tòa án hạn chế quyền thăm nom con của người đó.

Vì lợi ích của con chung, trong trường hợp có yêu cầu của cha, mẹ hoặc cá nhân, tổ chức theo quy định của pháp luật, Tòa án có thể quyết định việc thay đổi người trực tiếp nuôi con và việc cấp dưỡng nuôi con.

[3] Từ những phân tích trên, Hội đồng xét xử phúc thẩm không chấp nhận đề nghị của Luật sư bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho chị Lê Cẩm My, không chấp nhận đề nghị của đại diện Viện kiểm sát giao cháu Bùi Vũ An Nhiên cho chị

Lê Cẩm My trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục. Hội đồng xét xử chấp nhận toàn bộ yêu cầu kháng cáo của bị đơn anh Bùi Vũ Kha, sửa bản án sơ thẩm.

[4] Về án phí

- Về án phí hôn nhân gia đình sơ thẩm: Do giữa nguyên đơn và bị đơn thuận tình ly hôn nên Tòa án cấp sơ thẩm cần rút kinh nghiệm áp dụng giải đáp một số vướng mắc trong xét xử số 02/TANDTC-PC ngày 02 tháng 8 năm 2021 để xác định án phí hôn nhân gia đình sơ thẩm phù hợp. Do đó, các bên chỉ phải chịu là 150.000 đồng. Chị Lê Cẩm My tự nguyện chịu phần án phí nên khấu trừ 300.000 đồng (ba trăm nghìn đồng) tiền tạm ứng án phí chị My đã nộp theo Biên lai số 0012363 ngày 14 tháng 02 năm 2023 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Phụng Hiệp thành tiền án phí Hôn nhân và gia đình sơ thẩm, chị My được nhận lại 150.000 đồng phần tiền tạm ứng còn dư.

- Về án phí hôn nhân gia đình phúc thẩm: Nguyên đơn chị Lê Cẩm My, anh Bùi Vũ Kha không ai phải chịu.

[5] Các phần quyết định của Bản án sơ thẩm không bị Viện kiểm sát kháng nghị, không bị đương sự kháng cáo, đã có hiệu lực pháp luật kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 2 Điều 308 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;

Áp dụng Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội về qui định mức thu, miễn, giảm, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Chấp nhận kháng cáo của bị đơn anh Bùi Vũ Kha. Sửa bản án sơ thẩm.

Tuyên xử:

1. Về quan hệ hôn nhân: Công nhận sự thuận tình ly hôn giữa chị Lê Cẩm My với anh Bùi Vũ Kha. Giấy chứng nhận kết hôn số 24, ngày 14/3/2022 của Ủy ban nhân dân xã Vĩnh Tường, huyện Vĩnh Thủy, tỉnh Hậu Giang không còn giá trị pháp lý kể từ ngày bản án có hiệu lực pháp luật.

2. Về con chung: Giao cháu Bùi Vũ An Nhiên, giới tính nữ, sinh ngày 29/6/2020 cho anh Bùi Vũ Kha nuôi dưỡng đến khi cháu đủ 18 tuổi. Chị Lê Cẩm My chưa có nghĩa vụ cấp dưỡng nuôi con chung. Chị Lê Cẩm My có quyền và nghĩa vụ thăm nom, chăm sóc và giáo dục con chung không ai được quyền cản trở.

3. Về tài sản chung và nợ chung: không có.

4. Về án phí:

- Về án phí hôn nhân gia đình sơ thẩm: Buộc nguyên đơn chị Lê Cẩm My phải chịu 150.000 đồng (Một trăm năm mươi nghìn đồng) án phí hôn nhân và gia đình sơ thẩm. Được trừ vào số tiền 300.000 đồng (Ba trăm nghìn đồng) tạm ứng án

phí đã nộp theo biên lai thu tiền số 0003200 ngày 02 tháng 8 năm 2023 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Phụng Hiệp, chị Lê Cẩm My được nhận lại 150.000 đồng (Một trăm năm mươi nghìn đồng) tại Chi cục Thi hành án dân sự huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang.

- Về án phí phúc thẩm: Không ai phải chịu.

Hoàn lại cho anh Bùi Vũ Kha 300.000 đồng (ba trăm nghìn đồng) tạm ứng án phí đã nộp theo biên lai thu tiền số 0003255 ngày 11 tháng 9 năm 2023 tại Chi cục thi hành án dân sự huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang.

Trường hợp bản án được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các điều 6, 7 và 9 Luật Thi hành án dân sự; thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật Thi hành án dân sự.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án. (Ngày 15/12/2023).

Nơi nhận:

- Các đương sự;
- VKSND tỉnh Hậu Giang;
- TAND huyện Phụng Hiệp;
- Chi cục THADS huyện Phụng Hiệp;
- Lưu hồ sơ vụ án.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TOÀ**

Võ Thị Phụng